

Hoger onderwijs: een cruciale schakel in een economisch netwerk

Provinciale doelstellingen met betrekking tot het hoger onderwijs

Tom Van Welden • dienst Economie, provincie West-Vlaanderen

Sterkte of zwakte?

In heel wat SWOT-analyses die over West-Vlaanderen en haar regio's worden gemaakt, situeert het hoger onderwijs zich in de W-kolom, de kolom van de zwaktes. Dit vanuit de vaststelling dat West-Vlaanderen niet beschikt over een eigen, volwaardige universiteit waar studenten een volledige academische cyclus kunnen volgen. Hieraan worden - terecht - bijkomende knelpunten gekoppeld, zoals de braindrain (de vaststelling dat hoger opgeleide jongeren zich na hun studies vaak buiten de provincie vestigen) en het minder sterke imago ten aanzien van investeerders.

Deze vaststellingen zijn meer dan correct en blijven grote aandachtspunten voor onze provincie. Echter, de hoop koesteren om in West-Vlaanderen een volwaardige universiteit uit te bouwen, is wellicht idealistisch. De randvoorwaarden die bijkomend inspeelen op bijvoorbeeld de braindrain zijn des te belangrijker. Het provinciale beleidsplan economie richt haar pijlen in dit kader dan ook vooral hierop.

Niettemin kunnen we het belang van de aanwezigheid van de KULAK in onze provincie niet onderschatten. Deze campus verdient iedere ondersteuning in haar verdere uitbouw. Niet in het minst omdat de toegankelijkheid ervan voor de West-Vlaamse jongeren hoog is en op deze manier een verhoogde participatie van

jongeren aan academisch hoger onderwijs wordt gestimuleerd.

In diezelfde SWOT-analyses vinden we het hoger onderwijs vaak nog een tweede keer terug, ditmaal in de S-kolom, de kolom van de sterktes. In deze optiek wordt het hoger onderwijs bekeken vanuit de vaststelling dat West-Vlaanderen over een fijnmazig en goed uitgebouwd netwerk van hogeschoolopleidingen beschikt.

Doorvertaling van het economisch weefsel

In deze onderwijsmand legt het provinciale beleid wél expliciet haar eieren. Diverse maatregelen in het provinciale beleidsplan economie 2007-2012 spelen in op de hogescholen en hun mogelijkheden, zoals het stimuleren van unieke kenniscentra of het verhogen van het aantal unieke opleidingen en afstudeerrichtingen.

Het provinciale beleid wenst zich in te zetten voor een verdere versterking van ons bestaande hoger onderwijs. En dit vanuit een zeer specifieke invalshoek, met name de versterking van het economisch weefsel in de provincie.

De kracht van de West-Vlaamse economie werd in het verleden zeer sterk doorvertaald naar het onderwijs. Er was een rechtstreekse link tussen de sterke economische sectoren, met grote noden inzake specifiek

opgeleide arbeidskrachten, en het aanbod aan gespecialiseerde opleidingen. Textiel en visserij zijn wellicht de twee meest bekende voorbeelden.

De Provincie West-Vlaanderen wenst deze rechtstreekse link tussen onderwijs en ondernemingen in de toekomst (opnieuw) te versterken. Ze wil dit doen vanuit twee invalshoeken, niet toevallig twee kernthema's inzake sociaaleconomische streekontwikkeling: economie en arbeidsmarkt.

Vertrekpunt is de maatschappelijke rol van de hogescholen, namelijk de ontsluiting naar de bredere omgeving toe. De drie West-Vlaamse hogescholen - HOWEST, KATHO en KHBO - beschikken elk over een belangrijk aanbod aan kennis en expertise binnen uiteenlopende vakdomeinen. Dit potentieel kan een enorme meerwaarde betekenen voor de West-Vlaamse economie. Een van de doelstellingen is dan ook om deze expertise verder te ontsluiten en op een laagdrempelige wijze toegankelijk te maken voor de West-Vlaamse ondernemingen in het algemeen en voor KMO's en not-for-profit organisaties in het bijzonder. De **uitbouw van een complementair netwerk van laagdrempelige expertise- en dienstverleningscentra (LED's)** wil hieraan tegemoetkomen. Een dergelijk netwerk laat ook toe om structureel multidisciplinair te werken en op die manier tot adequate totaaloplossingen te komen.

Voor de hogescholen biedt deze beleidskeuze diverse voordelen. Op organisatorisch vlak werkt de uitbouw van een complementair netwerk een efficiënte bundeling van investeringen in de hand. Een rechtstreekse link met het werkveld biedt verder een continue vinger aan de pols, waardoor de geboden opleidingen een concurrentieel voordeel kunnen uitbouwen. Dit onder meer door een onmiddellijke inzetbaarheid van de "afgeleverde" jongeren.

Schakel in een ondersteunend netwerk

Niet alleen deze vinger aan de pols is van groot belang voor de kwaliteit van het geboden onderwijs. Evenzeer cruciaal voor de toekomst van het West-Vlaamse hoger onderwijs is - net zoals in het verleden en meer dan in het heden - de flexibiliteit waarmee kan worden ingespeeld op de noden van de ondernemingen. Samen

met een uitgebreid netwerk van volwassenenopleidingen en expertennetwerken, dient de kracht van de hogescholen opnieuw deze van de economie te ondersteunen. Daar waar academische opleidingen een meer abstracte, universele opleiding aanbieden, moeten de hogescholen zich blijven focussen op arbeidsmarktgerichte opleidingen. De hogescholen moeten de ondernemingen die jongeren kunnen aanbieden die ze zoeken. Hiervoor is **flexibiliteit in zowel opleiding als aanbod** absoluut **noodzakelijk**, naast een inschakeling in een ruimer, fijnmazig netwerk ter ondersteuning van het economisch weefsel in West-Vlaanderen.

Zoals het LED-netwerk wenst te stimuleren, is de rol van de hogescholen niet beperkt tot het aanbieden van opleidingsmogelijkheden aan jongeren. De rol van de hogescholen is eveneens het aanbieden van

expertise en kennis aan de ruimere maatschappij waarvan ze deel uitmaakt en het aanbieden van toekomstgerichte opleidingen en dus kansen op de arbeidsmarkt. Het hoger onderwijs vormt met andere woorden een dubbele cruciale schakel: tussen jongeren en arbeidsmarkt enerzijds, en tussen kennis en ondernemen anderzijds.

Samenvatting

Het hoger onderwijs in West-Vlaanderen vormt één van de troeven waarop blijvend moet worden ingezet vanuit een driedig perspectief:

1. een nabije toegang tot hoger onderwijs voor onze jongeren;
2. een laagdrempelige toegang tot kennis en expertise voor onze ondernemingen;
3. een toekomstgerichte toegang tot de arbeidsmarkt voor onze jongeren. ■

